

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО СВЯТ И ЛИЧНОСТ – XII КЛАС,

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Преподаването на учебното съдържание се осъществява в предвидените учебни часове по *Свят и личност* съгласно Наредба № 6 от 28. 05. 2001 г. за разпределение на учебното време за достижане на обицообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование.

Свят и личност е учебен предмет с интегративни и интердисциплинарни функции, завършващ задължителната подготовка на учениците в културнообразователна област *Обществени науки и гражданско образование*. Той има подчертано практическа насоченост и е подчинен на гражданскаята мисия на образоването – да подготви учениците за компетентно и отговорно участие в обществения живот, за усещана лична и професионална реализация, отговаряща на принципите и ценностите на демокрацията в съвременния свят.

Учебното съдържание по *Свят и личност* се определя с учебна програма и Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по гражданско образование. От учениците се очаква да покрият изискванията на стандартите, посочени в програмата, като подготвят по време на обучението един доклад, един проект и едно участие в дискусия.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО.

Обучението по *Свят и личност* трябва да даде възможност на учениците да прилагат наученото за себе си, за обществото и за света, да развиват уменията си за участие и самоопределяне в обществените взаимоотношения, за създаване на бъдеще, основаващо се на зачитане на човешките права и уважение към институциите на демократичното общество.

Непосредствените задачи на обучението по учебния предмет *Свят и личност* изискват:

- да се прехвърлят мостове към достигнатото от учениците по гражданско образование по другите учебни предмети;
- да се обхване гражданското образование, което се намира извън обсега на учебните дисциплини;
- да се предоставят възможности на учениците да демонстрират подготовката си по гражданско образование чрез жизнения си опит;
- да стимулира разбирането на учениците за собствената им значимост и отговорност към обществените дела в страната, Европа и света.

XII клас – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, между предметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности за целата програма	Възможности за между предметни връзки
Ядро № 6 България и светът	<p>Стандарт №3 от ядро №6. Осъзнава значението на глобалните проблеми на човечеството и обсъжда възможните им решения.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Илюстрира с примери от своя регион значението на гражданските инициативи за предотвратяване и разрешаване на екологични проблеми. 2. Познава методологията на изработването на проект. 3. Анализира ролята на Интернет технологиите за ускореното развитие на високотехнологичните общества. 4. Познава основните прояви на религиозен фундаментализъм, на международния тероризъм и обсъжда ролята на международните организации в борбата срещу тях. 	<p>Учениците трябва да усвоят: Тема 1.</p> <p>Основни проблеми на съвременния свят</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава глобализма и регионализма като основни проблеми на съвременна Европа. 2. Интерпретира различни теории за границите на Европа. 3. Познава основните икономически и политически проблеми на европейските държави в преход. 4. Събира информация от различни източници за основни проблеми на съвременността и я обобщава. 	глобализъм регионализъм демографска ситуация	<p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да работят с различни източници на информация, отразяващи икономическото, социално-политическото състояние и перспективи в региона, страната и света; 	- съвместно с другите предмети от КОО Обществени науки и гражданско образование, с обучението по български език и литература, с обучението по чужди езици формира и използва основни понятия;

Ядро №3 Национална идентичност и различия в обществото	<p>Стандарт №2 от ядро №3</p> <p>Обяснява ролята на езика, религията и традициите за социалната обвързаност и различия в обществото.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обяснява ролята на културното наследство и религията за формиране на етническите общности в България. 2. Сравнява ролята на културното наследство и религията за формиране на етническите и религиозни малцинства в България. 3. Познава ролята на различните културни традиции в историческото развитие на идеите за Обединена Европа. 	<p>Тема 2</p> <p>Наследството на обединена Европа и България</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава приноса на различните региони в Европа за изграждането на нейното икономическо, културно и политическо единство. 2. Обосновава основните идеи за обединена Европа чрез техните исторически традиции. 3. Интерпретира евроинтеграцията като процес в контекста и идеологията на стопанското и културно-историческото развитие на Европа. 4. Дискутира различни гледни точки за ролята на културно-историческото наследство. 	<p>культурно наследство</p> <p>културен стереотип</p> <p>балканализъм</p> <p>интеграция</p> <p>устойчиво развитие</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се запознаят с текстове на официалните документи от национално и световно значение, регламентиращи отношенията на гражданите в обществото и неговите институции; 	<ul style="list-style-type: none"> - прилага различни техники на мислене и изследване; - използва различни правила за общуване; - разширява познанията за държавата и политическите модели на управление;
Ядро №1 Гражданите, политиката, демокрацията	<p>Стандарт №6 от ядро №1</p> <p>Коментира разширяването на ЕС към Югоизточна Европа и оценява възможностите на България за членство</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Представя в писмена форма развитието на идеята за разширяване на ЕС след договора от Маастрихт. 2. Познава основните критерии за членство в ЕС и принципите на процеса на присъединяване. 3. Сравнява становищата на 	<p>Тема 3</p> <p>България и процесът на европейска интеграция</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проследява основните концепции за разширяването на ЕС и българската позиция по този въпрос. 2. Познава особеностите на бизнес-средата в България и ЕС. 3. Познава основни фондове на ЕС, които са достъпни за България. 4. Обосновава кандидатурата на България за членство в ЕС чрез основните ресурси на страната. 	<p>национални институции</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да водят дискусии и работят в екип; - да се организират за форми на училищно самоуправление; 	<ul style="list-style-type: none"> - съдейства за изграждане на критическо, творческо, високо подредено мислене и активно отношение към света; - използва знания и развива умения за анализ на различни видове текст;

	<p>страните-членки относно политиката на разширяване на ЕС.</p> <p>Стандарт №4 от ядро №1</p> <p>Представя промените на съвременна Европа и Балканите и определя мястото на България .</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Представя основните етапи на европейската интеграция. 2. Представя ролята на СЕ и ЕС за интеграцията на страните от Централна и Източна Европа. 				
Ядро №2 Гражданите, властта и държавата	<p>Стандарт №1 от ядро №2</p> <p>Обяснява механизмите на властта: структурата и функциите на държавните и общеевропейските институции</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разграничава структурата и функциите на Парламентарната асамблея на СЕ и на Европейския парламент. 2. Познава основни програми на ЕС, които действат на територията на общината, в която живее. 3. Установява сходството и различието във функционирането на ЕП и националните парламенти на държавите членки. 	<p>Тема 4.</p> <p>Личността, демократическите институции и върховенството на закона</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава целите на институциите на основните европейски организации. 2. Аргументира с примери от своя регион участието на гражданските организации в обществения и политическия живот. 3. Познава основните политически партии в България и Европа, както и възгледите им за обединена Европа. 4. Разбира ролята на неправителствени те организации в системата на средното училище в съсята община. 	<p>Парламентарна асамблея на Съвета на Европа,</p> <p>Европейски парламент,</p> <p>неправителствени организации.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да установяват контакт и ползват услугите на местната власт във връзка с различни социални инициативи; 	<ul style="list-style-type: none"> - използва разнообразни източници на информация на чуждите езици, които изучава.

<p>Ядро №1 Гражданите, политиката, демократията</p>	<p><i>Стандарт №2 от ядро №1.</i> Анализира характеристики-те на правовата държава . <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анализира международните стандарти за право на достъп до информация и прилагането им в България. 2. Сравнява прилагането на принципа на върховенство на закона в България и друга европейска държава. 				
<p>Ядро №2 Гражданите, властта и държавата</p>	<p><i>Стандарт №5 от ядро №2 .</i> Познава и може да участва във форми на граждански контрол върху държавните институции . <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава основните европейски стандарти за контрол на гражданите върху администрацията. 2. Познава “Европейската харта за участие на младите хора в местното самоуправление”. <i>3. Идентифицира важен проблем от компетенциите на местните власти и предлага аргументиран проект за неговото решаване.</i> 				
<p>Ядро №4 Гражданите, права и отговорности</p>	<p><i>Стандарт №5 от ядро №4 .</i> Проучва международни документи за правата на човека и малцинствата, интерпретира степента на приложението им у нас и предста-</p>	<p>Тема 5 . Правата на човека . <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава основните права и илюстрира с примери от българския обществен живот спазването или нарушаването им. 	<p>Европейски съд за правата на човека</p>	<p>- да предприемат инициативи и съгласуват обществени интереси за подобряване на училищ-</p>	

	<p>вя резултатите в писмена форма .</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> Познава проблема за българските общности зад граница. Набира и сравнява информация от различни източници за малцинствата в България. Коментира Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. <p>Стандарт №4 от ядро №4. Дава оценка на обществени събития от позициите на правата на човека и българското законодателство</p> <p>Очакван резултат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Познава международните стандарти за свобода на словото и проследява прилагането им в България. 	<p>2. Познава механизмите за защита на правата на човека и процедурата за подаване на жалба пред Европейския съд за правата на човека.</p> <p>3. Обосновава връзката между индивидуални права и гражданско задължения.</p> <p>4. Проучва състоянието на гражданските права в своята община.</p>	<p>самоуправление</p> <p>конвенция</p> <p>група за на-тиск</p> <p>граждански инициативи</p>	<p>ната среда;</p>	
<p>Ядро №5</p> <p>Гражданите и икономиката</p>	<p>Стандарт №3 от ядро №5</p> <p>Анализира и привежда примери за икономическите условия в България и предлага обосновано решение за развитие .</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> Анализира въздействието на евроинтеграционните процеси върху структурата на българската икономика. Сравнява предлаганите 	<p>Тема 6 .</p> <p>Икономика и социална политика в Европейския съюз .</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> Аргументира глобализацията на икономиката и политиката на ЕС. Познава основни промени в българското стопанство през 90-те години, връзката между тях и изискванията на евроинтеграционния процес. Познава основни белези на системата на валутен борд и интерпретира иконо- 	<p>инвестиционен климат</p> <p>сива икономика</p> <p>група в неравностойно положение</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да търсят и набират информация за пазара на труда; - да установяват контакт и ползват услугите на местната власт във връзка с различни социални инициативи; 	

	<p>възможности за квалификация с търсенето на работна ръка в своя регион.</p> <p>3. Познава изискванията в ЕС за взаимно признаване на дипломите за различни степени на образование.</p> <p>4. Доказва стремежа на България за устойчиво развитие.</p>	<p>мическите последици от нея (финансова стабилност, инвестиционен климат).</p> <p>4. Познава общите политики на ЕС.</p>	<p>социално осигуряване.</p>		
Ядро №2 Гражданите, властта и държавата	<p><i>Стандарт №6 от ядро №2. Извежда аргументирани оценки по гражданско и политически аспекти на социалния живот.</i></p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1. Познава основните образователни програми на ЕС, в които България участва.</p> <p>2. Познава основните последствия от въвеждането на общата европейска парична единица (еврото).</p>				
Ядро №3 Национална идентичност и различия в обществото	<p><i>Стандарт №7 от ядро №3. Показва готовност за противодействие на насилието и стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации.</i></p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1. Идентифицира основните съвременни европейски идеологии, които проповядват насилие, ксенофобия, расова и класова ненавист.</p> <p>2. Познава основните</p>	<p>Тема 7.</p> <p>Личност, национална идентичност и малцинства.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1. Проследява историческите, религиозните и етническите предпоставки за формирането на българската националност.</p> <p>2. Познава основни документи и институции за защита правата на малцинствата в Европа.</p> <p>3. Разбира проблемите на малцинствата в контекста на принципа на демократичен прав.</p>	<p>национална идентичност.</p> <p>национално достойнство.</p> <p>малцинство.</p> <p>мултикультурно общество</p>	<p>- да се включват в осъществяването на междукултурни диалог с представители на различните етнически групи</p>	

	<p>документи и инициативи на европейските организации за борба с ксенофобията и расизма.</p> <p>3. Познава и обосновава прилагането на международните актове за борба с расизма и ксенофобията, подписани и/или ратифицирани от България.</p> <p>4. Обяснява ролята на неправителствените организации за разрешаване на конфликтни ситуации.</p>	<p>ята за равенство пред закона.</p> <p>4. Аргументира ролята на гражданите и образователните институции за интегрирането на обществото.</p> <p>5. Разбира значението на уважението на националното достойнство за социалното единство, европейската интеграция и международното сътрудничество.</p>			
Ядро №1 Гражданите, политиката, демократията	<p>Стандарт № 5 от ядро №1: Аргументира ролята на България като фактор за регионална стабилност в Югоизточна Европа</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Проследява и обяснява съвременното състояние на политическата карта на Югоизточна Европа след разпадането на Югославия.</p> <p>2. Анализира политиката спрямо малцинствата в България и на Балканите.</p> <p>3. Разкрива ролята на неправителствените организации в България като фактор за регионалната стабилност.</p> <p>4. Познава съвременни огнища на конфликти в Европа и на Балканите.</p>	<p>Тема 8 .</p> <p>Регионално развитие и конфликти</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1. Аргументира ролята на основните организации, които гарантират регионалната сигурност на Балканите (Съвет за сигурност към ООН; НАТО; Пакт за стабилност).</p> <p>2. Познава историческите предпоставки за основните регионални конфликти на Балканите в съвременността(след 1989 г.).</p> <p>3. Дефинира ролята на международните организации при решаването на регионалните конфликти в Европа след 1945 г.</p> <p>4. Обосновава политиката на България като фактор на стабилност в региона на Балканите след 1989 г.</p>	<p>решаване на конфликти</p> <p>позитивни нагласи</p> <p>диалогичност</p> <p>геноцит</p> <p>регионална сигурност</p>	<p>- да сътрудничат с медиите, неправителствени организации, Църквата и др. за развитие на гражданско общество в местната общност.</p>	

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА.

Критериите за оценяване са свързани преди всичко с настъпването и стимулирането на по-нататъшното самостоятелно усвояване на нови знания и умения, като акцентът се поставя главно върху овладяването на специфични умения и развитието на компетенции.

Училищните следва да показват умения за:

- обективна оценка на факти и обстоятелства;
- преобразуване на първоначална мисловна ориентация в процеса на обсъждане и изследване;
- съгласуване на различни позиции при обсъждането на проблемите и иамирането на решения за постигането на съвместни действия.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО СВЯТ И ЛИЧНОСТ – XII КЛАС,

ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

България в Обединена Европа

Програмата е предназначена за профилирано обучение на учениците от XII клас на средната образователна степен.

Профилираната подготовка по *Свят и личност* се реализира според училищния учебен план и се осъществява в учебните часове за задължителна и профилирана подготовка в единство.

Доцентните учебни време над задължителната подготовка, съгласно с Наредба № 4 е не по-малко от 155 учебни часа, а според Наредба № 6 – не по-малко от 124 учебни часа годишно.

Целта на обучението в профилираната подготовка по *Свят и личност* е:

- да даде възможност на учениците да разширят и задълбочат знанията, уменията и отношенията за себе си, обществото и света;
- да се подгответ за участие в обществения живот, за лична и професионална реализация, отговарящи на демократичните принципи и ценности на съвременния свят.

Непосредствената задача на обучението в профилирация модул *България в Обединена Европа* е да специализира знанията и подготовката на учениците. Чрез различни проучвания и изследвания, създаване и реализиране на проекти, включително и чрез извънучилищни дейности на учениците се предоставя възможност да откриват и разработват актуални и значими социални проблеми.

Профилираното обучение по *Свят и личност* способства за формиране на самостоятелна позиция и аргументирана мотивация у учениците, за лично участие в социалния живот в условия на културно многообразие и глобализация.

Специфични методи и форми на оценяване

В съответствие с определените в учебното съдържание контекст и дейности постиженията на учениците се оценяват по следния начин:

- 1/3 от оценката отразява информираността на ученика по изучаваните проблеми;
- 1/3 от оценката се отнася за уменията на ученика да проучва, събира и изследва информация и да формулира проблеми, съобразени с различни гледни точки и интерпретации;
- 1/3 от оценката се отнася до компетентността и уменията на ученика да решава проблемите, да се включва в дейности с ясно изразена социална значимост.

Методически изисквания по прилагане на програмата

Практическата насоченост на профилираната подготовка в модула *България в Обединена Европа* изисква част от учебното време да бъде ангажирано с изследвания и

дейности извън училище. Това предполага учителите да насочват учениците към самостоятелни дейности, в които да:

- проучват различни видове социален онлайн;
- анализират официални документи от национално и световно значение, регламентиращи отношенията на гражданите в обществото и неговите институции;
- осъществяват връзки с ръководните органи на националните и местните институции и да провеждат различни социални инициативи;
- участват в междукултурен диалог с представители на различни етнически групи;
- провеждат терени проучвания;
- разработват и осъществяват проекти.

Модул: „БЪЛГАРИЯ В ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА“

III. Очаквани резултати. IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)

	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
Ядро № 1 Гражданите, политиката, демокрацията	ВТОРО РАВНИЩЕ Стандарт №3 Познава политическата карта на света, представя основните политически теории и идентифицира политически модели на управление. Очаквани резултати: 1. Тълкува световните, европейските и регионалните политически промени и изразява становища за бъдещото им развитие; 2. Формира положително отношение към различните модели на държавно управление и обществено развитие в Европа; 3. Анализира различията между държавното устройство на България и другите балкански държави. Стандарт №4 Представя промените на съвременна Европа и Балканите и определя мястото	1. БЪЛГАРИЯ, БАЛКАНИТЕ И ЕВРОПА в края на XX и началото на XXI век. Очаквани резултати: 1. Проследява процесите на формиране на съвременната политическа карта на Европа; 2. Разбира и обяснява факторите за промени в политическата карта; 3. Очертава тенденции в развитието на Европа; 4. Изяснява положителната роля на България в балканските и европейски отношения.		На учениците се дава възможност да: - използват различни видове опит; - анализират автентични текстове и документи; - осъществяват теренни проучвания; - аргументират позициите си; - правят обоснован избор; - зачитат аргументи различни от техните; - осъществяват връзки с ръководни органи на институциите и провеждат социални инициативи;	Български език и литература, Чуждоезиков с обучение, Информационни технологии, Химия и опазване на околната среда,

	<p>на България в тях.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оценява приноса на балканските общества за общоевропейската интеграция; 2. Защитава преимуществата на българския модел на развитие и стабилност. <p>Стандарт №5</p> <p>Аргументира ролята на България като фактор за регионална стабилност в Югоизточна Европа.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разбира спецификата и етическото разнообразие на българското общество; 2. Формира толерантно отношение към различията на расова, религиозна и етническа основа. <p>Стандарт №2</p> <p>Обяснява ролята на езика, религията и традициите за социалната обвързаност и различията в обществото.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осъзнава значението на езика, религията, традициите и природните условия за формиране на национално самосъзнание; 2. Познава периодите и факторите за 			<ul style="list-style-type: none"> - участват в междукултурен диалог с представители на различни етнически групи; - анализират съвместно проблемни ситуации; - разработват и осъществяват проекти. 	<p>Биология и здравно образование, Изобразително изкуство</p>
--	---	--	--	---	---

<p>Ядро № 2 Гражданите, властта и държавата</p>	<p>създаване на българската диаспора.</p> <p>Стандарт №5 Познава националните идеали, традиции и ценности и определя мястото на България в световната култура. Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изтька причините за националното самочувствие на съвременния българин; 2. Осъзнава значението на трансформациите в съвременните държавни граници на Балканите. <p>Стандарт №.1 Обяснява механизмите на властта: структурата и функциите на държавните и общоевропейските институции. Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава процесите на формиране на общоевропейските институции; 2. Притежава знания и умения да защити своите лични и колективни права. <p>Стандарт №2 Осъзнава смисъла и значението на разделението на властите и взаимодействието между тях.</p>	<p>взаимоотношенията между общоевропейските измерения и националната идентичност.</p> <p>3. РЕГИОНАЛНИ И ОБЩО-ЕВРОПЕЙСКИ ИНСТИТУЦИИ Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава процедурите за вземане на решения в Европейския съюз и в Съвета на Европа; 2. Разбира значението на общоевропейските институции за защита на гражданските права; 3. Осъзнава ролята на европейските институции за гарантирането на мира и борбата с международния тероризъм. 			
--	---	--	--	--	--

	<p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Извежда преимуществата на принципа за разделението на властите; 2. Мотивира позиция при изборната смяна на централната и местната власт. 			
Ядро № 2 Гражданите, властта и държавата	<p>Стандарт №3 Обяснява ролята и значението на регионалното устройство на държавата.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проучва и формира позиция относно новостите в регионалното развитие на България; 2. Сравнява ресурсната обезпеченост на отделните региони на страната. <p>Стандарт №4 Разбира същността на местното самоуправление.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изказва мнение за оптимизиране на местното самоуправление; 2. Използва различни източници на информация за местното самос управление и формулира позиция. <p>Стандарт №5 Познава и може да участва във форми на гражданско контрол върху държавни институции.</p>	<p>4. ЦЕНТРАЛНА ВЛАСТ И МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разкрива взаимоотношенията между основните държавни институции в разделението на властите; 2. Обяснява структурата на регионалното управление и на местното самоуправление; 3. Познава формите на гражданска активност при местното самоуправление; 4. Разбира възможностите за усъвършенстване на централната власт и местното самоуправление чрез усвояване опита на Европейския съюз. 		

	<p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разбира механизма на икономическото развитие и осъзнава ролята на гражданите в упражняване на ефективен контрол; 2. Формира активна позиция по актуални проблеми на селището, в което живее; 3. Умее да работи в екип при създаване на проекти за усъвършенстване на местното самосъправление. <p>Ядро № 5 Гражданите и икономиката</p> <p>Стандарт №1 Демонстрира знания за същността на пазарната икономика и нейните механизми, разбира особеностите им в България.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разбира историческата предопределеност на промените в българската икономика; 2. Защищава избора на България за стопанска евроинтеграция. <p>Стандарт №2 Доказва глобализацията на икономиката и стремежа на България към устойчиво развитие.</p>	<p>5. БЪЛГАРИЯ И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дискутира проблемите на устойчивото развитие; 2. Проучва възможностите за включване на България в международни инициативи за устойчиво развитие; 3. Обяснява причините за спецификата в икономическото развитие на страната; 4. Оценява резултатите от икономическата реформа в България; 5. Аргументира позиция за тенденциите в развитието на страната. 			
--	--	---	--	--	--

	<p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осъзнава регионалните различия в икономическото развитие на България; 2. Познава основните международни организации, които влияят върху процесите на глобализиращата се световна икономика. <p>Стандарт №3</p> <p>Анализира и привежда примери за икономическите условия в България и изразява обосновани предложения за развитие.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оценява ефективността на борбата с безработицата в областта (общината, кметството), в която живее; 2. Аргументира действия за подобряване екологическата ефективност на местната икономика. <p>Стандарт №4</p> <p>Дискутира върху механизмите и инструментите на съвременната икономическа политика на България.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разбира необходимостта от стимулиране развитието на малкия и средния бизнес в България; 2. Оценява формите за повишаване на квалификацията и за преквалификацията на работната сила в областта (общината). 				
--	--	--	--	--	--

	<p>кметството), в която живее.</p> <p>Стандарт №6</p> <p>Изказва аргументирани оценки по граждански и политически аспекти на социалния живот.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Определя основните социални проблеми на страната и аргументира позиция за решаването им; 2. Осъзнава ролята на неправителствените организации в решаването на конкретни социални проблеми. <p>Стандарт №5</p> <p>Определя мястото си и проектира бъдещето си в икономическите отношения.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава и защитава икономическите права на българския гражданин; 2. Познава и защитава възможностите младите хора да се реализират в България. 	<p>6. ЛИЧНОСТТА И ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Определя и защитава своето участие в обществения живот на страната; 2. Обосновава лична позиция по актуални стопански и социални проблеми в България; 3. Мотивира мястото си в процесите на европейската интеграция. 			
--	---	---	--	--	--